

M. W. van Eijk

STEMMINGEN EN KOERSEN VAN HET nova filmfestival 1964

De NOVA-voorzitter drs. J. W. Vet overhandigt de Nationale Wisselprijs aan H. Otto. Op de achtergrond v.l.n.r. mevrouw Brusse, die de ir. W. Brusse-Wisselprijs voor de best geklasseerde 8 mm film aan dezelfde filmer overhandigde, en de winnaar van de Nationale Wisselprijs van het vorige jaar Jan en Marry te Rijdt.

Met een totaal van achttien is de Utrechtse Smalfilmclub U.S.A. ook dit jaar als hoogst bekroonde filmclub van Nederland uit de Nationale wedstrijd tevoorschijn gekomen. Van die 18 prijzen sleepte de heer H. Otto met drie films er zes in de wacht. Zijn film 'Macro-

siet', die vier prijzen kreeg toegekend, maakte hem tot algemeen winnaar van het NOVA-festival 1964.

Er klonken fanfares uit de luidsprekers en de volle zaal van Krasnapolsky in Amsterdam klapte zondag 31 mei op de maat van die schallende klanken mee toen de NOVA-voorzitter drs. J. W. Vet bekend had gemaakt, dat de heer Otto de eerste prijs van de hoofdklasse was toegekend, met de Nationale wisselprijs, de ir. W. Brusse-wisselprijs en de prijs van Paillard.

Dit alles voor zijn verfilming van het kleurenspeel in het water waarmee natuursteen wordt bewerkt.

Veelzeggende ovatie

Merkwaardigerwijs bracht de zaal spontaan een even grote ovatie aan de heer E. W. Tietjens uit Drachten, die met zijn film 'Spel met krijt' in de selectieklasse een derde prijs had behaald. Deze spontane reactie van de verzamelde filmers was een oprechte hulde voor de knappe tekenfilm (zonder geluid) van de heer Tietjens, die toen reeds was vertoond. In het stormachtige applaus viel onmiskenbaar te beluisteren, dat de zaal het niet eens was met de uitspraak van de jury over deze film, waarvan

als bijzonderheid moet worden vermeld, dat het de eerste film was in het 9,5 mm formaat die in een Nationale wedstrijd werd bekroond.

Emile Brumsteede-wisselprijs

Extra vermelding verdient de Emile Brumsteede-wisselprijs. Het NOVA-bestuur heeft met de instelling van deze wisselprijs voor de meest progressieve film een prachtige daad gesteld om de nagedachtenis van de uitzonderlijke filmer die Brumsteede was, te eren.

Mevrouw Brumsteede reikte deze prijs voor het eerst uit aan de Apeldoornse smalfilmer Max Arab, die met zijn film 'Ich ganz gross' een bijtende satyre gaf op het verschijnsel dat wij in de persoon van Hitler hebben leren kennen. Het filmende echtpaar Marry en Jan te Rijdt uit Amersfoort (ook lid van de U.S.A.) won met de hartveroverende familiefilm 'Tussen half vier en zes' voor de derde maal in successie de U.S.A.-wisselprijs voor de beste familiefilm, die zij nu definitief hun eigendom kunnen noemen.

Anti-climax

De uitreiking van de prijzen geschiedde direct na de ochtendpauze. Er moesten toen nog dertien films worden vertoond van de twintig die uit het totaal van 44 bekroonde films waren uitgekozen om de festivalbezoekers een indruk te geven van het peil en de aard der uitverkoren films.

Hierdoor ontstond naderhand een anti-climax. Vooral toen tenslotte na enkele technische storingen de hoogst bekroonde film 'Macrosiet' op het scherm kwam. In de volle zaal ging een duidelijk verstaanbaar gemompel op, waaruit onbegrip tot uiting kwam voor een zo hoge cumulatie van bekroningen voor deze film. Wel een bewijs, dat de non-figuratieve film bij de juries meer waardering vindt dan bij het merendeel van de smalfilmers.

Nieuwe stijl

Aan het begin van deze NOVA-filmtdag deelde voorzitter drs. Vet mee, dat deze bijeenkomst in nieuwe stijl meer wilde zijn dan alleen de wijziging van de naam NOVA-congres in NOVA-festival.

Ofschoon hij uiting gaf aan zijn waardering voor het goede werk, dat door vorige besturen is verricht, meende hij toch dat het gerechtvaardigd was met de traditie te breken.

Voor dit goede werk in het verleden kreeg de heer J. van Eldik een hartelijk applaus te incasseren, nadat de heer Vet hem als ere-lid had verwelkomd en had gereleveerd, dat de heer Van Eldik gedurende vijftien jaar als voorzitter van de NOVA veel en belangrijk werk heeft gedaan.

Generale repetitie

Dit eerste NOVA-festival was tevens een generale repetitie voor het UNICA-congres, zei de heer Vet. Daarom was dit festival niet alleen de laatste voorronde voor Nederlandse smalfilmers om aan de internationale wedstrijd van de Unica te kunnen meedoen. Het NOVA-bestuur had dit jaar de organisatie en technische verzorging geheel in eigen hand gehouden, om ervaring op te doen voor de hoogste wedstrijd op onze planeet, die tussen 16 en 24 augustus in Amsterdam wordt gehouden.

Ofschoon de operateurs J. Pieëte, G. Ebeling, K. de Vries en zoon Pat de Vries, F. van Burkom Riezouw en J. van Hintzbergen deze zondag tijdens de filmvertoning enkele keren het bordje 'Technische storing' moesten projecteren, hebben de honderden festivalbezoekers zonder enige terughoudendheid dankbaar blijk gegeven van hun grote waardering voor de knappe technische prestaties die deze heren wederom hebben geleverd. Het was een indrukwekkende batterij apparaten die zij in de zaal hadden opgesteld. De manier waarop de verschillende systemen en formaten vlot en meestal feilloos werden verwerkt, verdiende terecht alle lof.

Nu wij nog

Dit vaak hoge technische peil en het gehalte van de uit Nederland afkomstige films, doen veel verwachten van wat wij straks op het UNICA-congres te zien zullen krijgen.

De heer J. Dekker, secretaris van de NOVA en jaar-president van de UNICA, deed al een boekje open over de belangstelling die in het buitenland voor het internationale filmfestival in Amsterdam

Een bijzonder aardig moment: Herbert Wicks, secretaris van de Engelse amateurfilmersbond, groot vriend van Nederland en daarom jaarlijks als graag geziene gast op de congressen aanwezig, overhandigde aan de Amsterdamse amateurfilmer E. van Herpen, de wisselbeker welke deze voor zijn film 'Chronos' op het London International Amateur Film Festival was toegekend (1ste prijs cat. experimental and abstract).

Foto's: Jan Veenhuysen

De grote zaal van Kras was behoorlijk gevuld; er kon echter nog meer bij...

OPMERKINGEN IN DE FRONT-LOGE

Naast mij in een van de rijen voor genodigden op het NOVA-festival zat de beroepsfilmer Didier van Koekenberg, vooral bekend door zijn films voor de televisie. Tijdens de tweede pauze van de filmvertoning, toen veertien films de revue waren gepasseerd, zei hij: 'Het is zo verfrissend, dat je aan deze films kunt zien, dat jullie amateurs niet geremd worden door produktieleiders. Het is prettig naar deze films te kijken. De frisheid en ongekunsteldheid straalt er van af. Ik begrijp niet goed, dat jullie amateurs je zo druk maakt om een ietsje a-synchroniteit. Het is wel eens leuk. Bij de vakfilm krijgt iedereen buikpijn als het geluid niet op de tiende seconde synchroon ligt. Die verschrikking moeten jullie smalfilmers je niet op de hals halen. Het is juist de charme van deze overigens uitstekende amateurfilms, dat de maker er soms onbekommerd blij van geeft, dat er een licht verkeerd staat. De kritiek die jullie onder elkaar hebt, is een belangrijk punt, vooral omdat bij de amateurfilm geen commerciële concurrentie bestaat. De kritiek in de amateurfilmwereld werkt opbouwend.' (M. W. v. E.)

Mevrouw Brumsteede reikte de Emile Brumsteede-Wisselprijs voor de meest progressieve film uit aan de eerste winnaar ervan, Max Arab uit Apeldoorn ('Ich ganz grosz'). Op de achtergrond o.a. Dick Boer die de nieuw ingestelde 'Smalfilm'-prijs voor de film met de beste fotografie voor het eerst uitreikte aan J. Pieëte.

De nieuwe ingestelde 'Smalfilm'-prijs voor de film met de beste fotografie: een stuk 'Leerdam'-kristal met inscriptie.

bestaat. Een grappige tekenfilm van Jopie en Piet de Groot onderstreepte dit betoog, dat eindigde met een opwekking aan ons, Nederlandse smalfilmers, nu tot het bestellen van de toegangsbewijzen over te gaan.

Uit het buitenland zijn reeds vele aanmeldingen binnengekomen op het secretariaat in De Bilt. Binnenkort krijgt iedere aangesloten smalfilmer een propagandaboekje thuisgestuurd met een aanmeldingsformulier. Nederland mag, zeker dit jaar, geen slecht figuur slaan wat de opkomst betreft in UNICA-verband. Nederland heeft trouwens de vorige jaar veroverde tweede plaats op de wereldranglijst te verdedigen.

Niet met huid en haar

De logische trend van de competitie in de wereld van de smalfilm, uitmondend in de UNICA-wedstrijd, kwam naar veler mening nationaal niet zo duidelijk tot uiting op het NOVA-festival.

Lag dit misschien aan het feit, dat de uitreiking van de prijzen niet als een

climax was geplaatst aan het einde van de gehele filmvertoning? Is dit gebrek aan spanning, het niet helemaal met huid en haar er bij betrokken zijn van degenen die geen film hadden ingezonden, misschien toe te schrijven aan de omstandigheid dat de meeste festivalbezoekers lang niet alle films te zien kregen? Zal een ruimere gelegenheid tot bijwonen van de juryzittingen daar al niet veel aan kunnen verbeteren?

Deze vragen zijn na afloop in verschillende kringen besproken. De twintig films die in Kras werden vertoond, vormden ongeveer 20% van het totaal der ingezonden films. Daarmee kan toch inderdaad een inzicht worden gegeven van het peil van het geheel. Toch hadden veel festivalbezoekers een onbevredigd gevoel, ofschoon iedereen het er over eens was, dat meer films vertonen op één dag niet aanbevelenswaardig is.

Meer samenwerking

Zou het niet zo zijn, dat het gebrek aan competitie-spanning bij velen, moet

worden toegeschreven aan de huidige gang van zaken bij de voor-competitie? Slechts incidenteel wordt in ons land naar een climax gewerkt door de clubwedstrijden te laten culmineren in een districtswedstrijd. Dit systeem verdient nadere aandacht, wil men de spanning oproepen onder alle aangesloten smalfilmers. Er moet toch op de manier, zoals dat bijvoorbeeld in het district Noord gebeurt, een mogelijkheid te vinden zijn, waardoor de hele nationale wereld van smalfilmers nauwer betrokken raakt bij de kern waar het op het NOVA-festival om gaat: de eindstrijd van alle clubs- en districtswedstrijden. Ongetwijfeld zullen de niet aangesloten smalfilmers ook geïnteresseerd raken wanneer er allerwegen meer naar buiten zou komen van de grote onderlinge strijd om de hoogste amateurfilm-eer in het land.

Festival sfeer

Het NOVA-festival bevatte stellig veel goede momenten. Er werden veel films

vertoond, wat zeer belangrijk is. Toch moet gezegd worden, dat twintig films alleen geen festival maken. Ook al wil men filmvertoning en prijsuitreiking per sé in één dag samenpersen, dan nog kan met nevenbijekomsten, discussiekringen, inleidingen e.d., desnoods in enkele zalen tegelijk zodat men als festivalbezoeker gedwongen wordt te kiezen, een prikkelender en spannender sfeer worden opgeroepen. Die elementen zijn onontbeerlijk voor een echt filmfestival. Hierdoor zal het onderling contact, dat nu welhaast beperkt bleef tot de koffiemaaltijd en enkele haastig gewisselde handdrukken, beter tot zijn recht kunnen komen, óók als in de volgende jaren het festival weer twee dagen zal duren.

Estafette van gekroonde hoofden

Tenslotte nog een opmerking, die evenals alles wat hiervoor werd betoogd wordt ingegeven door intense belangstelling voor alles wat op het gebied van het smalfilmen gebeurt. Het open afdraven van de prijswinnaars midden onder de voorstelling, werkte niet bepaald overzichtelijk. Men had nog niet alle films gezien, men had als festivalbezoeker nog maar een zeer beperkt eigen oordeel kunnen vormen, toen daar opeens die estafette van gekroonde hoofden begon. In die drukte was het haast onmogelijk de stand van de wedstrijd bij te houden. Alleen de uitreiking van de speciale prijzen wekte enige spanning en had een bijzonder cachet. Overigens werd de argeloze toeschouwer

er niet goed wijs uit. Dat dit niet alleen bij de toeschouwer het geval was, demonstreerde de voorzitter, toen hij er zelf blijk van gaf niet goed te weten waarom hij tussen de bedrijven door een knots van een voorzittershamer moest uitreiken aan zijn secretaris de heer J. Dekker. Een snelle blik op zijn spiekpapiertje helderde alles op: het was de Triborgh wisselprijs voor de hoogst bekroonde club, de U.S.A. waarvan de heer Dekker naast al zijn andere functies ook voorzitter is.

De lunch-pauze bood (tekort) gelegenheid tot contact.

De indrukwekkende batterij projectie- en geluidsapparatuur trok in de pauzes veel belangstelling. Eén klein defectje aan één kabeltje in dit grote geheel bleek naderhand oorzaak van storingen in de synchroniteit van de 8 mm films: laten wij zoiets vooral komisch opvatten!

Het lakonieke Limburgse filmersduo Jansen-Van Vloten (makers en spelers van en in 'De Put') laat gelaten uitingen van lof en eer over zich heen gaan.

